

Fornyings- og administrasjonsdepartementet

Postboks 8004
0030 Oslo

Deres ref.: 200701810/ Vår ref.: 2007/660 - 4
AMO MAB SIGH 400

Dato: 10.08.2007

■ Høringssvar - skattemessig behandling av utbytte fra samvirkeforetak

Konkurransetilsynet viser til brev fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet av 28. juni 2007 og høringsbrev av 14. juni 2007 fra Finansdepartementet med utkast til endringer i skattelovens regler om beskatning av utbytte fra samvirkeforetak.

Konkurransetilsynet stiller seg positiv til Finansdepartementets forslag til hvordan etterbetaling fra samvirker bør behandles skattemessig. Tilsynet er prinsipielt sett enig i Finansdepartementets faglige vurdering om at fradrag for etterbetaling som utbetales til medlemmene skal begrenses til etterbetaling som skriver seg fra inntekt fra foretakets medlemsomsetning. Etterbetaling utover dette er i utgangspunktet ikke å anse som fradragsberettiget, og bør derfor behandles som utbytte i samsvar med gjeldende rett.

Det er et viktig prinsipp i samvirkemodellen at utbytte deles etter hvor mye man har deltatt i laget, enten ved at prisene settes slik at samvirket selv ikke har profitt, eller at det gis bonus avhengig av deltakelse. Når det oppstår overskudd, kan man se det slik at medlemmene har fått for lite for leveransene sine eller har betalt for mye for forsyningene sine. Utbytte kan derfor betraktes som en korleksjon av avregningsprisen mellom foretaket og medlemmene. Samvirker har imidlertid også inntekter som stammer fra omsetning med ikke-medlemmer, eller fra aksjer. Etterbetaling basert på slike inntekter vil etter vårt syn være ordinær anvendelse av overskudd, og ikke en priskorrigerings mellom foretaket og dets medlemmer. Vi stiller oss derfor positiv til en nærmere presisering i skatteloven om at etterbetaling som ikke skriver seg fra omsetning med medlemmene er å anse som skattepliktig utbytte.

Konkurransetilsynet har tidligere klargjort vår holdning til utbetaling av samvirkeforetaks overskudd. Dette er omtalt i vår redegjørelse "Samvirkeformen i et konkurranserettslig perspektiv" i NOU 2002:6. Det vil være i tråd med vår tidligere redegjørelse at unntak av etterbetaling fra utbytteskatt begrenses til inntekt som skriver seg fra foretakets medlemsomsetning. Våre hovedargumenter i forhold til utbetaling av overskudd i samvirkeforetak følger nedenfor. Disse retter seg i hovedsak mot salgs- og innkjøpsforeningene i primærnæringene.

Ved å tilbakeholde overskudd kan et samvirke skaffe seg anledning til å kjøpe opp andre bedrifter, eventuelt investere i andre formål som igjen gir økt avkastning. Samvirkeformen tilsier at utbyttet fra slike investeringer gis tilbake til medlemmene i form av en bonus. Dette øker fordelene ved å være medlem i samvirket, og kan bidra til at samvirket vokser på bekostning av sine konkurrenter. Dette trenger imidlertid ikke være uttrykk for at samvirkets hovedvirksomhet er blitt mer effektiv.

Med andre ord bidrar investeringer i andre formål enn samvirkets hovedvirksomhet til at det ikke bare blir konkurransedyktigheten i hovedvirksomheten som blir avgjørende for markedsandelene i dette markedet. Dette er etter Konkurransetilsynets vurdering uheldig. På den annen side kan bedrifter som ikke er samvirker også overføre kostnader eller inntekter mellom markeder. Forskjellen er at i et samvirke skjer dette automatisk gjennom den spesielle formen for utbyttedeling som samvirket benytter. På den bakgrunn er det viktig at det skilles klart mellom utbytte relatert til korreksjon av avregningsprisen og utbytte på innskutt kapital.

Distribusjon av *alt* overskudd til medlemmene via prisen eller en produksjonsavhengig bonus gjør at salgssamvirket kan tilby sine leverandører (medlemmer) bedre betingelser enn et selskap der leverandørene ikke er medlemmer. Dette kan gjøre salgssamvirket til en aggressiv konkurrent i markeder for kjøp av innsatsfaktorer. Et selskap som ikke er et samvirke, men som konkurrerer om de samme leverandørene som samvirket, vil alt annet likt ha interesse av å betale minst mulig for innsatsfaktorene. I konkurranse med et salgssamvirke må selskapet betale (minst) det samme til sine leverandører som samvirket betaler til sine medlemmer, inkludert eventuelle bonusutbetalinger. Dersom alt utbytte i samvirket betales ut til leverandørene (medlemmene), må konkurrentene være mer effektive enn salgssamvirket for i det hele tatt å kunne tjene penger i markedet. På kort sikt kan kampen om leverandørene og dermed konkurransen i innsatsfaktormarkedet bli sterk. På lengre sikt er det derimot en stor mulighet for at samvirket blir dominerende i markedet.

Dersom for eksempel landbrukssamvirkene virkelig distribuerer alt overskuddet til medlemmene, er det sterke krefter som trekker i retning av at primærprodusenter vil bli medlemmer i samvirket. På den måten kan samvirkene ha en tendens til å bli store. I tillegg er det, som forklart over, vanskelig for investoreide bedrifter å konkurrere mot samvirker som selv ikke beholder noe utbytte. Dersom samvirker gis fradrag for utdeling av overskudd *utover* medlemmenes omsetning, vil dette innebære at overskudd i samvirker kontra tilsvarende overskudd i andre typer selskaper skattes ulikt. Denne skattemessige fordel vil gi Samvirket et fortrinn i konkurransen med andre selskaper, noe som ytterligere vil forsterke den posisjon som Samvirket har i en rekke markeder. At grensen for skattefradrag settes ved det enkelte medlems deltakelse, mener vi derfor vil være riktig i forhold til å sikre konkurranse på like vilkår mellom samvirker og andre selskaper som konkurrerer i et marked.

Vi har for øvrig ingen merknader til selve utformingen av skattereglene som omfattes av høringsforslaget.

Med hilsen

Magnus Gabrielsen (e.f.)
seksjonsleder

Sigrid Helland
rådgiver

Kopi til:
Finansdepartementet Postboks 8008 Dep 0030 Oslo